

Afgiftekantoor
1700 DILBEEK 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS
1ste trimester 2006
10^e jaargang nr. 1

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

Pastoral Do Menor

Nieuwsbrief

België-Belgique
P.B.
1700 DILBEEK 1
2/2788

Itterbeek, 21 maart 2006.

Beste Vrienden van Freddy,

In onze kerkgemeenschap wordt de paastijd ingezet met een periode van vasten en vooral van bezinning. Terecht maant de "Bond zonder Naam" ons deze maand tot matiging: -Wees tevreden met minder...dan krijg je meer!-

We geven ons al te weinig rekenschap van de vaak overbodige luxe, waarin wij "westerlingen" leven, zonder ons te bekommeren om de miserie en de ellende waarvan miljoenen mensen, vooral in het zuidelijke halfrond, het slachtoffer zijn.

Het probleem van de straatkinderen in Latijns Amerika is maar één van de vele aspecten van de onrechtvaardige verdeling van de levensnoodzakelijke goederen.

In onze westelijke wereld worden miljarden verkwanseld aan wapens en steriel machtsvertoon. Al te vaak wordt, onder het mom van ontwikkelingssamenwerking, financiële steun verleend aan corrupte regeringen die hun eigen bevolking elk mensenrecht ontzeggen.

Mensen als Freddy, die met hun jarenlange inzet, een halt toeroepen aan de onverschilligheid van onze zelfgenoegzame maatschappij, verdienen dat we ons in deze vastentijd bezinnen over onze plicht tot solidariteit met de minderbedeelden.

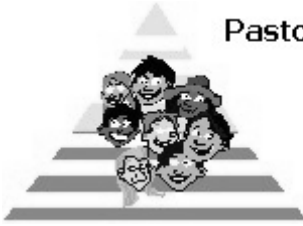
Het is gewoon onze taak om onze medemensen te helpen waar het kan. En dat het kan bewijst Freddy iedere dag opnieuw. Wees consequent en draag uw steentje bij om "zijn" straatkinderen in Alagoinhas een kans te geven op een menswaardige toekomst.

Zelfs een klein deeltje van onze overvloed is een welkome bijdrage om deze 500 jongens en meisjes een kans te geven.

Mogen we U alvast van harte een zalig Paasfeest wensen.

De redactie

**Nieuwsbrief van de Pastoral do Menor via e-mail of via de website ?
Help ons en kijk snel op de laatste bladzijde van deze brief !**

Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoinhas - Bahia
Fone (075) 442-1948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Alagoinhas , 13 maart 2006

Beste mensen, vrienden allemaal,

Als we naar de datum van dit schrijven kijken bemerken we dat we ondertussen al half maart zijn. Het nieuwe jaar is dus weerom bijna vijfenzeventig dagen achter de rug. Wat vliegt die tijd toch altijd maar rapper en rapper voorbij. Maar ja, wie zijn wij om dat tegen te houden. Het houdt alleen maar in dat wij elke keer harder moeten lopen om de zaken in de juiste banen te houden en om bij de pinken te blijven. De uitdagingen zijn er om bij de horens gevat te worden en elke keer krijg ik meer en meer de indruk dat het spreekwoord: „Laat nooit voor morgen liggen wat ge vandaag kunt uitvoeren!“ het bij het rechte eind heeft. En dit moet dan spijkerhard waar gemaakt worden, willen we tenminste de juiste trein niet missen. Half maart... dus ook weer de tijd om een artikeltje voor ons eerste boekje „Pastoral do Menor“ voor dit nieuwe jaar bijeen te schrijven.

De „Pastoral do Menor de Alagoinhas“ startte opnieuw op maandag 23 januari. De opvoeders en het ander vast personeel hadden er een welverdiende vakantie op zitten, een schone rustperiode achter de rug. Ze kwamen goed uitgerust en goedgezind terug en met veel nieuwe moed begonnen ze aan een „pedagogische vervolmakingscursus“ die een volle week in beslag heeft genomen. Ikzelf zou ondertussen nog enkele dagen in de staat Góias zitten. Ik heb er de hele maand januari opnieuw (dit was al de vierde keer; telkens om de twee jaar) de „Nazareth-maand“ verzorgd. Het gaat om een dertigdaagse die bisdommelijke priesters begeleidt, die in hun priester-zijn de spiritualiteit van Charles de Foucauld willen beleven en zich aldus definitief verbinden deel uit te maken van de priesterfraterniteit „Jesus+Caritas“. We waren met een twaalfal. Het was deze keer ook weer de moeite waard mij hiervoor in te zetten ook al betekende dat, als gevolg hiervan, dat ik nogal moe in Alagoinhas terug aankwam. Het was bijgevolg geen lachertje om onmiddellijk, bij mijn terugkeer op de „Sítio“, in het dagelijks werk ondergedompeld te worden. Maar goed, om eerlijk te zijn... ik heb het toch wel de eerste week wat kalmer aangedaan.

Daarna volgde er een planningsweek. Zo was tenminste vooropgezet. Dit al op het einde van vorig jaar. Als ik mij niet vergis heb ik in het vorige nummer aangekondigd dat het eindresultaat van de evaluatie als heel positief werd beoordeeld. En dat was het ook! Maar toch... moeilijkheden bij het uitvoeren van de verschillende programma's werden ook vastgesteld. De twee belangrijkste waren gebrek aan de nodige fondsen en de toenemende gemakzucht van de ouders. Langs de ene kant zitten we dus elke keer meer en meer in de geldproblemen. De trouwe mensen en bedrijven die ons steunden haken stilaan af en nieuwe weldoeners dienen zich voorlopig nog niet aan. Daar komt dan nog eens bij dat verleden jaar de gemeente, omwille van het slechte beheer van het uitgavenbudget, niet in de mogelijkheid werd gesteld om de filantropische instellingen een stevige duw in de rug te geven. Niet alleen wij... alle anderen aten van hetzelfde zure brood. Maar wij hadden de steun wel in ons uitgavenbudget ingeschreven. Een minder inkomen van 110.000 Reaal liet zich sterk aanvoelen. Het is niet zo simpel de verhoopte 45.000 Euro niet te zien opdagen. En dan ook langs de andere kant willen de ouders telkens meer en meer hun verantwoordelijkheid over de kinderen naar de school en naar ons doorschuiven en op deze manier een gemakkelijker leven leiden. Vooral aan deze twee ernstige kwalen moest er hard worden gewerkt. Er moest dus weer serieus ingegrepen worden.

Het jaar 2006 wordt dus een zwaar jaar om de financiën recht te krijgen, tenminste willen we de deuren niet voorgoed sluiten. En... dat zijn we zeker niet van plan. Maar wie gaat er helpen... zeker nu dat we weten dat onze financiële overeenkomst met „Sandoz“, uit Zwitserland, dit jaar ten einde loopt en dat dit farmaceutische bedrijf ons vijf jaar lang jaarlijks met 100.000,00 US\$ heeft bijgestaan. Hiervoor dus gewoonweg onze meest erkentelijke dankbetuiging. Maar hoe verder?

Dat God ons moge bijstaan maar dit jaar dus zeker geen verlof, geen tijd voor uitblazen in Europa. Het zal hard werken worden... vechten tegen de sterren op. **Wie kan ons hierbij helpen of tenminste goede ideeën geven? Ik zou het enorm op prijs stellen.**

Om het tweede probleem (van de ouders) bij te passen hebben we de programma's van onze kleinsten (6 tot 11 jaar) en van onze tieners (12 tot 15 jaar) tot één enkel teruggebracht in een nieuw, met geheel andere opstelling. In plaats van de volle week bij ons te zijn zal het maar twee en een halve dag worden voor elk van deze levensgroepen. Het blijft dus toch wel verder gaan met 360 kinderen en tieners maar slechts gedurende een halve week. Ook het pedagogisch programma werd aangepast. Het verbeterde geweldig en de eerste resultaten zijn veelbelovend. Gelukkig maar! Het gaat allemaal door in het centrum van de stad. De plaatselijke bevolking wordt er dus bijgevolg ook beter en feller bij betrokken. Een deel van de transportkosten worden er door geledigd. Het nieuwe programma heeft de welklinkende naam: "CRESCER" wat in het vlaams „GROEIEN“ betekent. Omdat de vernieuwing wel op de meest gepaste manier moest worden aangebracht bij de opvoeders en het vormingsproces niet zo eenvoudig en vanzelfsprekend verliep als wijzelf hadden gedacht, werd die ene voorziene planningsweek er één die drie weken heeft geduurd. Maar alles is nu rond en het programma loopt onnoemelijk goed. Dat God ons helpe dat het zo verder mag blijven duren. Het brengt allemaal veel spanning met zich mee maar het is de moeite als je achteraf ziet dat het de moeite waard was om voor het nieuwe te kiezen ondanks de onzekerheid. De kinderen en de tieners zijn er wild enthousiast over.

Het programma van gezinsopvang voor verlaten en verwaarloosde kinderen wordt nu bijgewerkt om doeltreffender te kunnen zijn. Het is ons programma in nauwe samenwerking met het kindergerecht. Het is het programma dat alle verantwoordelijken van de „Pastoral do Menor de Alagoinhas“ het nauwst aan het hart ligt. Het wordt dus zeker niet afgeschreven maar ook hier zijn twee nieuwe richtlijnen uiterst duidelijk en noodzakelijk geworden. Er moet meer bijstand geboden worden aan de sociale moeders en eventueel ook de sociale vaders. Ze moeten beter hun verantwoordelijkheid kunnen inschatten en opnemen. Ze zijn allemaal van goede wil maar het ontbreekt hen wat aan professionalisme. Ze zullen dus een meer aangepaste opleiding krijgen en dit gedurende het hele jaar. De tweede noodzakelijkheid is dat we het waar moeten maken dat de kinderen die ons in dit programma aangeboden worden, sneller terug naar hun eigen familie moeten kunnen doorverwezen worden. Daarvoor krijgen onze psychologe en onze sociale assistente meer armslag om deze families bij te staan en hen aangepast voor te bereiden om hun kinderen terug op te nemen. Het is absoluut niet gemakkelijk maar wel mogelijk. We hebben het verleden jaar al uitgetest en werkelijk... van de 8 kinderen zijn er 7 terug naar huis gegaan met zeer positieve resultaten. Het is evident dat deze 7 families nu om de veertien dagen worden bezocht om zo borg te kunnen staan voor de verdere positieve afloop van de nodige opvoeding van deze kinderen en tieners.

Wat gewoon doorgaat is het werk van onze straathoekwerkers, de beroepsschool en het programma „CONVIVER“, het programma dat vorig jaar in 4 wijken elke keer twintig families bijeen bracht en dit minstens om de veertien dagen. De verantwoordelijken van dit programma doen ook constant aan huisbezoek om de ouders daar ter plaatse bij te staan. En zoals ik in vorig boekje al schreef: „... het doet enorm veel deugd te ervaren en te horen van de verschillende ouders die in dit programma werden bedacht (en dat waren toch zo'n 80 families alles te samen!) dat zij het fantastisch hebben gevonden en dat ze daarom verder willen gaan volgend jaar, zeker omdat dit programma voor hen enorm belangrijk is geworden als hulp om beter met hun kinderen om te gaan...“. Dit programma loopt dus dit jaar gewoon door en wordt zelfs uitgebreid met een nieuwe wijk, opnieuw met twintig families.

In onze beroepsschool hebben we ook een nieuwe cursus opgesteld. De naam ervan is „VASCO, vamos aprender a ser e conviver“. Vrij vertaald zouden we kunnen zeggen „laten we leren mens te zijn ook met de anderen“. Het is een tweejaarlijkse cursus die gegeven wordt om de veertien dagen een hele voormiddag of een hele namiddag, dus bijna vier uur. Het is een praktische en dynamische begeleiding van onze tieners en jongeren (allen tussen de 16 en 20 jaar). Deze cursus wordt nu opgesteld, beetje bij beetje, en ook gegeven door Zuster Francisca en mijzelf. We

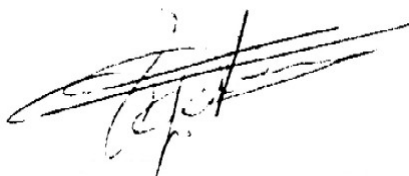
hebben nu al een hele week achter de rug en we voelen ons geanimeerd met de eerste resultaten. Het gaat om 8 groepen van telkens een 25tal leerlingen, jongens en meisjes.

Gelukkig ben ik ook hier te mogen schrijven dat de ondersteuning van onze raad van volwassen mensen uit de maatschappij gewoon verder gezet wordt met dezelfde inzet van in het begin. Deze goede mensen zetten elke keer meer en meer hun best beentje voor, zeker als het erop aankomt om ons moed in te spreken en ons verder op weg te helpen als de nood het meest nabij is. God zij gedankt voor zoveel bijstand!

Van 9 tot 17 februari kregen we het bezoek van Rik Meyers en echtgenote Françoise. Ze kwamen op bezoek in naam van de „Ommersteyn-Stichting“. Het is een Belgische stichting die ons, ook al een paar jaar lang, helpt met het financiële reilen en zeilen. Het was deugdzaam te zien dat deze mensen gelukkig waren met wat zij bij ons te zien kregen. Het was voor hen zeker een openbaring ons werk van dichtbij te mogen leren kennen. Ze beloofden, indien mogelijk, de raad van bestuur warm te maken om ons nog wel een tijdje verder te blijven helpen. Onze dank hiervoor! Zij reisden door naar Bolivië waar ze nog andere, door hen gesteunde, werken gingen bezoeken.

Goed, ik ga hier stilaan afscheid van jullie nemen en zeg daarom... tot volgend schrijven. Nogmaals veel en oprechte dank voor jullie vriendschap en solidariteit! En dat God jullie allemaal uitbundig moge zegenen!!!

Veel liefs nog samen met de beste broedergroeten van...
Freddy

De modderpoel Brazilië

Brazilië is een raar land wanneer we het bekijken door onze West-Europese bril (het omgekeerde zal ook wel waar zijn natuurlijk). Tijdens mijn 12 en een half jaar verblijf in het land, bleef dezelfde vraag steeds knagen: hoe is het toch mogelijk dat de Brazilianen zo kalm en gelaten reageren op de onrechtvaardige toestanden in hun land? Waarom komt de onderdrukte en verarmde meerderheid niet in opstand bij de onvoorstelbare socio-economische tegenstellingen? Het verhaal is bekend: Brazilië is een rijk land, maar slechts een kleine elite heeft toegang tot die rijkdom. Een schizofreen land eigenlijk waar de eerste, tweede, derde en vierde wereld samenleven, ogenschijnlijk vreedzaam en ieder in zijn eigen apartheidshokje. Een land waar miljarden Euro's verloren gaan door corruptie en fraude, zowel op het niveau van de overheden als op het private vlak (de rijken die belastingen ontduiken, de bedrijven die de boekhouding opsmukken om zo weinig mogelijk belasting te betalen, de vele achterpoortjes van de wetten voor wie de kennis en de juiste contacten heeft etc.) Criminaliteit in de hogere sociale klassen wordt zelden of nooit bestraft, in de lagere sociale klassen des te strenger. Ik zou zo nog een tijdje kunnen doorgaan, maar ik wil vermijden dat het allemaal wat te veel op een karikatuur gaat lijken. En toch lijkt het erop dat het Braziliaanse volk liever feestviert dan zich te organiseren om op één of andere manier op te komen voor de elementaire burgerrechten. Of is dit toch maar allemaal schijn? Praat met een Braziliaan-in-de-straat (in het officiële Portugees heel oneerbiedig João Ninguém, Jan-Niemendal, genoemd, de tegenhanger van onze Jan-met-de-pet) en hij of zij zal je heel duidelijk kunnen schetsen hoe de situatie in elkaar zit, dat er veel onrechtvaardigheid is in het land en waarom. Steevast wordt er dan aan toegevoegd: maar wij, Brazilianen, wij zijn nu eenmaal zo, de toestand

zal niet veranderen want het volk verandert niet, we stemmen steeds op dezelfde corrupte politici, het Braziliaanse volk lijdt graag... Alles lijkt wel bedekt te worden met de mantel der liefde van samba, carnaval en vooral voetbal. Hoe is dit toch mogelijk, vroeg ik me al die jaren af. Er zijn natuurlijk talloze verklaringen voor deze toestand te vinden. We moeten trouwens oppassen om deze toestand ook niet te sterk te veralgemenen, er zijn wel verschillende nuances onder de ogenschijnlijke oppervlakte.

Wanderley Guilherme dos Santos, één van de meest invloedrijke politieke wetenschappers van dit moment in Brazilië, probeert in een pas verschenen boek een tip van de sluier op te lichten. Het boek, *Desejo do Horizonte* (Het verlangen naar de Horizon), heeft als ondertitel "Instabiliteit, Collectieve Mislukking en Sociale Inertie". Tijdens mijn korte verblijf in Brazilië begin deze maand was het boek jammer genoeg onvindbaar, enkel op bestelling zal het me binnen de komende weken worden toegezonden. Maar gelukkig verscheen in het kwaliteitsweekblad *Carta Capital* een interview met de schrijver onder de titel "De modderpoel Brazilië". En daar geeft hij toch wel enkele interessante aanwijzingen die belangrijk zijn bij het helpen begrijpen van de huidige toestand van het land.

Wanderley vraagt zich in het boek af waarom de sociale inertie heeft kunnen leiden tot een verrassende vorm van stabiliteit op politiek-institutioneel vlak in een land dat zich op materieel vlak steeds verder moderniseert en verrijkt, maar waarin een enorm deel van de bevolking miskend wordt. Waarom heeft deze situatie niet geleid tot een volksopstand, of zelfs nog maar een algemene mobilisatie om hervormingen af te dwingen?

Wanderley zegt dat één van de belangrijkste verklaringen "de kost van de mislukking" is, dit wil zeggen: indien de geëiste hervorming mislukt, is de kost heel hoog voor zij die de eisen stelden, meestal heeft het tot gevolg dat de situatie erger wordt dan ervoor. Volgens hem is de gelatenheid van de overgrote meerderheid van de Brazilianen niet het gevolg van aliënatie of van één of andere vorm van minderwaardigheidscomplex. Het is het resultaat van een koude berekening van zij die de gevolgen kennen van de mislukking. Wanderley omschrijft het sociale conformisme van de Brazilianen trouwens als ogenschijnlijk. Het volk, de grote massa, kent maar al te goed de pijn van de wapenstok en de zweep die op hen insloeg telkens ze hun rechten opeisten of veranderingen afdwongen. Voorbeelden zijn er genoeg, ook in de recente geschiedenis. Nog maar in 1995 stuurde de toenmalige sociaal-democratische president Cardoso het leger en de tanks op de stakende petroleumarbeiders af. De onderdrukking tijdens de nog niet zo lang opgeheven militaire dictatuur ligt nog vers in het geheugen van het volk. Opkomen voor rechten, verzet tegen onrechtvaardigheid kreeg toen het etiket communisme opgeplakt. Het was in de tijd van de Koude Oorlog toen de Verenigde Staten van Amerika overal in Latijns Amerika door hen gecontroleerde dictatoriale regimes aan de macht hielp uit angst voor een zogenaamd oprukkend communisme, toen de vijand van dienst (toen de Sovjet-Unie instortte werd de drugs tot vijand van dienst verklaard (the war on drugs), en na 11 september het terrorisme...) Deze regimes bedienden zich rijkelijk van terrorisme tegenover de eigen bevolking, maar dat mocht zogenaamd in het belang van de vrijheid. Het ene terrorisme is het andere niet en, natuurlijk, de tijden waren toen anders... Maar Wanderley gaat verder: de miskennis van de rechten van de meerderheid van de bevolking was en is niet het monopolie van dictaturen of rechtse regeringen. Waarom werden tijdens de zogenaamde democratische perioden (jaren 50 tot de staatsgreep in 1964 en na 1985) geen voorwaarden gecreëerd om de ongelijke en onrechtvaardige toestanden te veranderen? Een democratisch regime heeft toch als doel het uitdoven van de socio-politieke ongelijkheden? Tijdens de democratische periode van voor de staatsgreep van 1964 was de toestand als volgt: analfabeten hadden geen stemrecht, de landarbeiders hadden niet het recht zich te organiseren, de arbeiders in de steden en de staatsambtenaren hadden geen stakingsrecht, de uitsluiting op socio-politiek vlak van de vrouwen, de afro-brasileiros en de inheemse bevolking was heel sterk. Brazilië was, en is, een duidelijke klassenmaatschappij waarin een kleine elite de plak zwaaide en zwaait met medeplichtigheid van de middenklasse. Deze middenklasse was, en is, trouwens nog veel conservatiever dan de eigenlijke elite, omdat er maar goed genoeg beseft wordt dat opklimmen op de sociale ladder heel veel moeilijker is dan weer naar beneden tuimelen. Zij hebben dus zeker geen enkel belang bij veranderingen. De overgrote meerderheid van de politieke leiders uit het land komen precies uit deze middenklasse, vooral de hogere. De elite zit vooral verscholen in de industriële wereld, de productieve krachten van de maatschappij. De grote massa zit eronder zonder veel bescherming via erkenning van rechten, een rechtvaardig justitieel

apparaat, financiële middelen... Veranderingen gebeuren wel, maar ze volgen een "luie evolutie". Aangezien de laagste sociale klassen ongeorganiseerd zijn, omdat ze in hun streven hiernaar steeds geboycot en onderdrukt werden, kan de middenklasse, die sociaal in de minderheid is, de plak blijven zwaaien met al dan niet stilzwijgende instemming van de topelite. Volgens Wanderley is die elite zelf trouwens verdeeld: een deel is conservatief, maar een ander deel wil wel veranderingen, vooral met als doel de toetreding van de grote meerderheid van de bevolking tot het consumptieproces, wat goed is voor de industrie. Volgens Wanderley heeft huidig president Lula dit deel van de elite voor hem gewonnen. Wanderley, zelf lid van de partij van Lula, noemt de huidige regering dan ook één van de moedigste van de voorbije decennia.

De analyses van Wanderley, of we het met hem eens zijn of niet, werpen een ander licht op de huidige politieke toestand in Brazilië en vooral dan op de huidige regering van ex-metaalwerker en vakbondsleider Lula da Silva. De vraag of Lula zich heeft "laten temmen" door de sociale elite, zoals ik in een andere analyse las, of dat hij een gewiekst politiek spel aan het spelen is om de elite stilaan te winnen voor de nodige veranderingen, goed beseffende dat zonder instemming van die elite er geen veranderingen mogelijk zijn tenzij met veel bloedvergieten, krijgt nieuwe kracht met deze analyse. Tijdens mijn voorbije bezoek aan Brazilië kon ik de scepsis onder de bevolking duidelijk voelen wat de huidige regeringspolitiek betreft, maar ergens voelde ik toch ook de hoop nog altijd verscholen dat er met Lula misschien nog veranderingen kunnen verwacht worden, ondanks de grote teleurstelling na de corruptie-affaires van de regeringspartij. Als we recente opiniepeilingen mogen geloven, stijgen de kansen van Lula opnieuw om herverkozen te worden in de eind dit jaar te houden presidentsverkiezingen. Er kan natuurlijk nog veel veranderen tegen oktober, de onderzoeken naar de corruptieschandalen bij de partij van Lula gaan voort...

Guy De Nocker
Maart 2006

P.S. De Braziliaanse economie groeide vorig jaar volgens de officiële cijfers met slecht 2,3%, het op één na slechtste resultaat van Latijns Amerika, na Haïti. Daarentegen konden de banken opnieuw recordcijfers voorleggen wat hun winsten betreft over het jaar 2005. Tegelijkertijd werd ook bekend dat de banken de grootste geldschietters zijn geworden voor de regeringspartij van Lula, de PT (Folha de São Paulo van 27/02/2006: "Giften van de banken aan de PT steeg met ongeveer 1.000 % sinds 2002") Het kan verkeren...

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **000-0173311-69**
van PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijks totaal van je giften minstens **30 euro** (*) bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

(*)Deze 30 euro kost u dank zij het fiscaal attest in werkelijkheid slechts zo'n 15 euro (ongeveer 600 BEF). Houd hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen!

DAN K JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Website : <http://users.skynet.be/nbpastoral/>
Nieuwsbrief per e-mail ? Schrijf je in!
(en help ons zo druk- en verzendingskosten te besparen)
Stuur een mail naar nbpastoral@skynet.be
met vermelding 'nieuwsbrief pastoral'.